

Egens visnesyge (*Ceratocystis fagacearum*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Ceratocystis fagacearum*

Synonymer: *Chalara quercina*, *Endoconidiphora fagacearum*, *Thielaviopsis quercina*

Kaldenavn: Egens visnesyge

Beskrivelse: Egetræer i rødegruppen er særligt modtagelige for sygdommen og vil normalt dø i løbet af en enkelt sommer. Inficerede egetræer vil typisk dø fra toppen af træet og nedad. Blade visner, skifter farve og falder af træet. Brune striber eller pletter kan observeres under barken i splintveddet. Egetræer i hvidegruppen er noget mindre modtagelige, og kan ofte leve i flere år efter infektionen. Inficerede træer fra hvidegruppen mister et par grene oppefra og ned hver sæson, men udviser ellers de samme symptomer som træer i rødegruppen. Træer med Egens visnesyge har helt eller delvise døde kroner, hvorimod sunde egetræer vil have en grøn krone.

Forvekslingsmuligheder

Symptomerne for Egens visnesyge minder om dem, der kendes fra elmesygen (*Ophiostoma novoulmi*)².

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Egens visnesyge menes at stamme fra Mellem- eller Sydamerika og er kun konstateret i USA. Egens visnesyge findes ikke i Danmark. Sygdommen vil kunne introduceres til Europa med træflis eller andre træprodukter fra Nordamerika¹.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
3	3	3	3	3	1	12	16

Spredningspotentiale: 3 (høj). Spredningspotentialet for Egens visnesyge er vurderet til høj.

Langdistance transport af træ eller træflis vil formentlig være årsag til en potentiel introduktion til Europa¹. Den europæiske egebarkbille (*Scolytus intricatus*) vil potentielt være en meget effektiv vektor, hvis Egevisnesygen introduceres til Europa².

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 3 (høj). Levestedets bevaringsværdi for Egens visnesyge er vurderet til høj. De naturligt hjemmehørende egetræer i Danmark (stilk- og vintereg) findes i skov, skovbrynhegn, krat, hede og langs stranden³.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 3 (høj). Påvirkning af hjemmehørende arter vurderes til høj. De naturligt forekommende egetræer i Danmark (stilk-eg og vintereg) er meget modtagelige overfor sygdommen¹. Podningsforsøg er foretaget på udsået stilkege, vinterege, andre europæiske egearter, samt nordamerikanske egearter fra både rød- og hvideg grupperne. Efter en måned begyndte de første tegn på svækkelse at vise sig hos amerikanske rød- og hvidege, og hos de europæiske ege. I slutningen af 2. vækstsæson efter indpodningen var 84-100 % af rødege, 22-46 % af de amerikanske hvidege og 73-100 % af de europæiske ege døde². Introduktion af Egens visnesyge vil ikke kun påvirke de vigtige hjemmehørende egetræer, men også svampe, laver, mosser, insekter og fugle. Op mod 200 arter insekter udnytter stilkegen, hvorimod sent indførte egearter kun udnyttes af en halv snes arter. Stilk- og vintereg yder fødeværdi for bier, vildt og fugle og bruges desuden til reder og skjul af fugle³.

Påvirkning af økosystemer: 3 (høj). Påvirkning af økosystemer vurderes til høj. Svampen vil kunne anrette omfattende skader på europæiske egebevoksninger, hvis den ved et uheld bliver indslæbt til Europa. De hjemmehørende Stilk- og vintereg har desuden et vigtigt samspil med svampe og insekter, og en ændring af dette vil påvirke økosystemet³.

Økonomiske effekter: 3 (høj). De økonomiske effekter for Egens visnesyge er vurderet til høj. Egens visnesyge er ikke problematisk i en stor del af dens udbredelse i Nordamerika. I West Virginia dør mindre end et træ pr km² egeskov hvert år. I dele af Minnesota og Wisconsin er der dog stor dødelighed i skove med *Quercus ellipsoidalis* og i Texas dør mange *Q. fusiformis*⁴. Undersøgelser har vist at de europæiske egetræer stilk- og vintereg er modtagelige overfor sygdommen, og introduktionen af sygdommen vil derfor medføre store skade- og kontrolomkostninger.

Helbredseffekter: 1 (lav). Egens visnesyge har ingen negative helbredseffekter på mennesker.

Total score = 16

Kilder

¹ Sundheim, L., Flø, D., Magnusson, C., Rafoss, T., Solheim, H. and Økland, B. 2013. Import of deciduous wood chips from eastern North America – pathway-initiated risk characterizations of relevant plant pests. Opinion of the Panel on Plant Health of the Norwegian Scientific Committee for Food Safety. (IGN455)² Skov- og Naturstyrelsen. De danske skoves sundhedstilstand.

<http://www2.sns.dk/udgivelser/2000/skovsundhed99/kap4.htm#4.2> Egens visnesyge – Besøgt 06.08.2015 (IGN1599)

³ Miljøministeriet (1989) 40 danske træer og buske. Skov og naturstyrelsen. (IGN1600)

⁴ EPPO Data Sheets on Quarantine Pests: *Ceratocystis fagacearum* and its vectors (IGN454)